Проф. др Ранка Рачић
Правни факултет, Источно Сарајево

Застарјелост потраживања накнаде за испоручену електричну енергију

Резиме

Уговор о продаји електричне енергије је врло специфичан правни посао чије испуњење често изазива низ практичних питања али истовремено и правних дилема. Испоручилац електричне енергије мора врло пажљиво да води рачуна да купац редовно плаћа накнаду за испоручену електричну енергију. У противном може доћи до застарјелости потраживања што, по правилу, доводи у најповољнијем случају репрогамирању дуга али не рјетко и отпису дуга. Мјеру обуставе испоруке електричне енергије корисник дозволе за дистрибуцију мора редовно користити за утуживо потраживање. Кад је у питању застарјело потраживање повјерилац не може обуставити испоруку електричне енергије.

Само суд, по приговору туженог, може утврдити да ли је дошло до застарјелости потраживања накнаде за испоручену енергију. Ово право не припада Регулаторној комисији за енергију. Купац има правни интерес да подигне декларативну тужбу и да суд утврди да је престало право да дистрибуција принудним путем наплати потраживања као и да суд утврди да испоручилац електричне енергије нема право да обустави испоруку исте.

Рачун на коме је кумулативно означен претходни дуг и дуг за текући мјесец изазива велики број питања. Стога дужник уколико жели да избјегне правила о урачунавању дуга мора прецизно навести да ли плаћа дуг за претходни мјесец или дио од укупног дуга. Само у првом случају неће дистрибуција моћи примјенити

правила о урачунавању дуга. Рачун у коме је садржана опомена не може се сматрати опоменом дужника пред искључење.

***Кључне ријечи**: електрична енергија, корисник дозволе за дистрибуцију, крајњи купац, Регулаторна комисија за енергију, застарјелост, рокови застарјелости, рачун, опомена пред искључење.*

1. Уговор о продаји електричне енергије је врло специфичан правни посао чије испуњење често изазива низ практичних питања али истовремено и правних дилема који се, пре свега, односе на институт застарјелости[1)] потраживања накнаде за испоручену електричну енергију, затим на искључење неуредног купца са система мрежног напајања, посебно кад се ради о застарјелом потраживању. Врло је спорна и правна природа опомене која је инволвирана у рачун за наплату електричне енергије. Поред тога, формирањем Регулаторне комисије за енергију Републике Српске[2)] и стављањем Регулатору у надлежност рјешавања појединих спорова додатно су се компликовали и онако доста замршени односи између корисника дозволе за дистрибуцију[3)] и крајњег потрошача. Ако се при том има у виду да је на подручју оба ентитета наплата електричне енергије често била и правнополитичко питање онда се може закључити да се ради о врло тешким и понекад нерјешивим питањима који значајно оптерећују како дистрибутера тако и крајњег потрошача односно дужника из овог правног односа. Ништа мање значајно није ни питање како су дистрибуције обрачунавале камату за неисплаћене износе у протеклом периоду и откуд изузетно високи рачуни, пре свега, за физичка лица јер поводом овог питања има различитих мишљења али и препорука коју је заузео Омбудсман Републике Српске. Још једно значајно питање, на које је нужно одговорити, има ли дужник правни интерес да подигне декларативну тужбе да би суд утврдио да ли се ради о застарјелом потраживању. У судској пракси постоје различита схватања о томе да ли ће суд овакву тужбу одбацити због непостојања правног интереса или ће одлучити мериторно о тужбеном захтјеву.

На постављена питања у једном раду овакве врсте није могућно свеобухватно одговорити али надам се да ће овај рад бити подстицај да се у теорији како процесног права тако и на подручју материјалног права заузму одређени ставови. Уколико се рјеше барем нека од ових питања, то би значајно допринијело разрјешавању компликованих односа између дистрибутера и потрошача.

2. Предмет овог уговора је испорука електричне енергије и цјена коју купац плаћа у законом предвиђеним роковима.[4)] Основна обавеза продавца је да испору-

1. О застарјелости видјети нпр: Застарјелост у грађанском и привредном праву, *Правна енциклопедија 2,* Београд, 1985. стр.1934, 1935.; Љ. Милошевић, *Облигационо право,* Београд, 1977. стр. 269-273.; Б. Мораит, *Облигационо право,*Бања Лука, 1997. стр. 146-153; А. Бикић, - *Облигационо право,*Сарајево, 2001. стр. 211-218.
2. У даљем раду Регулатор.
3. Удаљем раду дистрибутер.

чи уговорену електричну енергију, а купац је дужан да плаћа исту у предвиђеним роковима.[5)]

Једно од врло значајних питања је институт застарјелости[6)] накнаде потраживања за испоручену електричну енергију. Као што је познато, приликом утврђивања да ли је дошло до застарјелости примјењују се правила која су садржана у Закону о облигационим односима.[7)]

Након протека рока застарјелости повјерилац своје потраживање не може остварити принудним путем. Једна утужива облигација по протеку рока застарјелости претворила се у природну или натуралну облигацију. Кад дужник исплати дуг из натуралне облигације он није платио недуговано већ је испунио своју обавезу. Застарјелост наступа кад протекне законом одређени рок. Да би се утврдило да ли је у конкретном случају дошло до застарјелости, пре свега, неопходно је да се тачно зна кад почиње да тече застарни рок, колики су рокови застарјелости за поједине купце електричне енергије. Застарјелост почиње тећи првог дана послије дана када је повјерилац имао право да тражи испуњење обавезе, сем у случајевима ако законом није шта друго прописано.

3.Кад је у питању испорука електричне енергије рок застарјелости почиње тећи први дан послије назначеног рока плаћања на рачуну за испоруку електричне енергије. Као што је познато, рок застарјелости истиче посљедњи дан законом одређеног времена. Дилеме нема који су рокови застарјелости кад су у питању домаћинства и правна лица. ЗОО изричито је предвиђено да потраживање накнаде за испоручену електричну и топлотну енергију, плин, воду, за димничарске услуге и за одржавање чистоће, кад је испорука извршена за потребе домаћинства застарјева за једну годину.[8)] Такође, није спорно који је рок застарјелости кад се ради о испоруци електричне енергије између правних лица. ЗОО предвиђено је да

4. Видјети: Закон о електричној енергији, Сл. гл. РС. бр. 66/02, 29/03, 86/03, 111/04.)
5. У чл. 85. Закона о електричној енергији изричито је предвиђено да "уговор о продаји електричне енергије за тарифне (неквалификоване) купце електричне енергије обавезно садржи: количину и начин утврђивања цијене електричне енергије; начин и рокове испоруке; мјесто предаје и мјесто мјерења; начин обрачуна и плаћања; вријеме на које се уговор закључује; одговорност за неизвршење, односно неуредно извршавање обавеза из уговора као и друга права и обавезе у складу са законом општим условима за испоруку електричне енергије и тарифиним системом за продају електричне енергије".
6. Институт застарјелости установљен је у интересу правне сигурности да би се дужник заштитио од повјериоца за релативно дужи временски период. Као што је познато, код овог правног института вријеме је битан чинилац. Код овог правног института право се усаглашава са фактима.
7. У складу с чл. 12. Уставног закона за провођење Устава Републике Српске из 1992, којим је изричито предвиђено да ће се *до доношења одговарајућих закона и других прописа Републике примјењивати закони и други прописи СФРЈ и СР БиХ, који су у сагласности са Уставом Републике и који нису у супротности са законима и другим прописима које је донијела Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини, односно Народна скупштина* у Републици Српској примјењују се још увјек Закон о облигационим односима бивше СФРЈ. (у даљем раду ЗОО).
8. Видјети:чл. 378. ст.1. ЗОО.

међусобна потраживања правних лица у промету роба и услуга као и потраживања у вези с тим уговорима застарјевају за три године. Међутим, спорно је који су рокови застарјелости према потрошачима из категорије "остала потрошња". Овдје се, пре свега, мисли на предузетнике. У складу са Законом о занатско- предузетничкој дјелатности[9)] изричито је предвиђено да је предузетник физичко лице које обавља дјелатност у своје име и за свој рачун ради стицања добити. Такође, овим законом је предвиђено да предузетник обавља дјелатност под фирмом која садржи лично име предузетника, дјелатност и пословно сједиште. У судској пракси постоје дилеме да ли се рок застарјелости потраживања накнаде за испоручену електричну енергију од једне године односи и на ова лица или се на њих примјењује општи застарни рок од десет година. Поводом овог питања судска пракса није уједначена и има различитих одлука. Тако према појединим схватањима, у складу са начелом слободног судијског увјерења, у овом случају треба примјенити рок застарјелости од једне године док има схватања да се на предузетнике мора примјенити правило по коме потраживања застарјевају у року од десет година, ако законом није одређен неки други рок. Уколико се судија опредјели за једногодишњи рок застарјелости то се може правдати чињеницом да је предузетник физичко лице. Истина ЗОО једногодишњи рок застарјелости изричито је предвиђен за домаћинства. Ако се судија опредјели за десетогодишњи рок застарјелости то је општи рок за сва она потраживања за која није одређен посебан рок застарјелости. Ствар је слободног судијског увјерења који ће рок примјенити. Мишљења сам да општи застарни рок од десет година је претјерано дугачак и да не одговора за ову категорију потрошача те да би законодавац *de lege ferenda* децидно требао одредити застарне рокове за ове категорије потрошача.

4. Врло је интересантно питање да ли дистрибутер може обуставити испоруку електричне енергије крајњем купцу ако је наступила застарјелост. Неспорно је да је најефикаснија мјера наплате електричне енергије обустава испоруке за потраживање које је утуживо. Међутим, уколико се ради о застарјелом потраживању повјерилац не може обуставити испоруку електричне енергије. Уколико дистрибутер обустави испоруку исте то може изазвати низ негативних посљедица. Тако у овом случају крајњи купац коме је дистрибутер неосновано искључио струју има право на накнаду штете. Штету у овом случају ће утврдити Регулатор.[10)] Али да би Регулатор утврдио штету и њену висину мора бити неспорно да је дошло до застарјелости потраживања.[11)] Само суд по приговору туженог утврђује застарјелост. Регулатор не може утврђивати да ли се ради о застарјелом потраживању. Стога Регулатор мора строго да води рачуна кад одлучује о накнади штете да не прекорачи своје надлежности.

9. Видјети Сл. гл. РС. бр. 16/02, 39/03, и 97/04.
10. Чл. 91. ст.3. Закона о електричној енергији.
11. Регулатор би могао утврдити висину штете уколико би постојала нпр. одлука суда којом је одбијен тужбени захтјев дистрибутера, у којем је тражио испуњење уговорне обавезе, због тога што је суд по приговору потрошача утврдио да је потраживање застарело.

5. Сасвим је друго питање, а и врло интересантно, мора ли се купац у овом случају прво обратити Регулатору или може одмах подићи тужбу код суда? Правилником о јавним расправама и рјешавању одлука по жалби[12)] предвиђено је да одлуке које доноси Регулатор су коначне. Али у чл.98. Правилника предвиђено је да против одлука Регулатора странка може покренути поступак пред надлежним судом у року од 30 дана од дана достављања одлуке. Пошто, незадовољна странка може подићи тужбу на коначну одлуку Регулатора, то практично значи да покретање поступка пред истим није процесна претпоставка за покретање судског поступка.

Дистрибутер, уколико не жели да сноси штетне посљедице, не би смио да искључује електричну енергију уколико је дошло до застарјелости потраживања.

6.Врло је спорно да ли се рачун за наплату електричне енергије може сматрати опоменом пред искључење. На ово питање је битно одговорити ради покретања поступка пред Регулатором. Наиме, дистрибуција кад издаје рачун она истовремено опомиње дужника да ће се рачун сматрати опоменом пред искључење ако не исплати назначену суму у року. Поставља се питање да ли се рачун може сматрати опоменом? Одговор на ово питање директно је у вези са питањем да ли Општи услови за испоруку електричне енергије[13)] су још увјек на снази. Ступањем на снагу Закона о електричној енергији престао је да важи Закон о Електропривреди. Као што је познато, на основу правила која су била садржана у Закон о Електропривреди донесени су Општи услови за испоруку електричне енергије. Поставља се питање да ли Општи услови за испоруку електричне енергије се уопште могу примјенити? Ако је престао да важи Закон о Електродистрибуцији сасвим је логично да је су престали да важе и Општи услови за испоруку електричне енергије. У Општим условима је било предвиђено да уговор између дистрибуције и потрошача је уговор по приступу и испоручилац је имао право да изврши обуставу испоруке електричне енергије, с тим да је обавезан претходно да опомене потрошача и да му остави рок од 15 дана. У чл. 23. ст. 4. Закона о електричној енергији изричито је предвиђено да је надлежност Регулатора да *''утврђује опште услове за испоруку електричне енергије''*. Склона сам да закључим да се ни дистрибуције ни крајњи потрошач више не могу позивати на Опште услове за испоруку електричне енергије и да своја права и обавеза једино могу регулисати на основу правила која су предвиђена у ЗОО и Закону о електричној енергији. А у Закону о електричној енергији у чл. 88. стоји да "корисник дозволе за дистрибуцију обуставља испоруку електричне енергије крајњем купцу, уз претходно обавјештење, ако он у року одређеном не испуни своју обавезу. Очигледно је да Закон о електричној енергији говори о обавјештењу а не о опомени. Међутим, дистрибуције приликом достављања рачуна за утрошену електричну енергију исти саставља у складу са чл.107. Општих услова за испоруку електричне енергије. Обавјештење и опомена су сасвим различити појмови који имају и различите правне по-

12. Видјети: Сл. гл. 71/2005.
13. Видјети: Сл. гл. РС. 23/94.

сљедице. Стога, "опомена" која је садржана у рачуну за утрошену електричну енергију нема правну снагу опомене већ само обавјештења. Регулатор приликом доношења општих услова о испоруци електричне енергије мора прецизно регулисани опомену и попунити ову правну празнину.

7.Надлежност Регулатора у рјешавању спорова одређена је чл. 74. Правилника. Регулатор рјешава спорове у вези са: правом на напајање електричне енергије; правом приступа на дистрибутивну мрежу; обавезом испоруке електричне енергије; тарифама по којима се енергија испоручује; застојима у напајању електричном енергијом; одбијањем испоруке електричне енергије и квалитетом напајања електричном енергијом. Ова првостепена надлежност Регулатора није спорна. Такође, Регулатор одлучује и по жалби на рјешења дистрибутера. По жалби одлучује на рјешења дистрибутера у случајевима: одбијања приступа дистрибутивној мрежи; условима приступа дистрибутивној мрежи произвођача електричне енергије, односно квалификованом купцу и одбијању захтјева крајњег купца за добијање електроенергетске сагласности за прикључење на дистрибуцију.[14)] Међутим, Регулатор може донијети одлуку у поступку по жалби кад је дистрибуција неовлашћено искључила потрошача са мреже. Ова одлука може да буде јако спорна и у овом поступку долази у обзир сходна примјена Закона о парничном поступку. Пошто долази у обзир примјена ЗПП, најбоље би било да Регулатор иницира странке да закључе поравнање које има снагу извршне исправе. Уколико Регулатор донесе своју одлуку по жалби, кад је дистрибуција искључила потрошача, приликом доношења исте мора јако да води рачуна да је само суд надлежан да утврђује постојање одређених материјалноправних приговора.

8.Када су у питању рачуни које је дистрибуција доставила потрошачима електричне енергије у Републици Српској, а иста је ситуацији и у Федерацији БиХ, приговора се да су они енормно високи. Велики број потрошача се обратио Омбудсмену РС. Омбудсмен РС "отворио је истрагу по службеној дужности" која је била усмјерена на два питања: основ за обрачунавање затезне камате и обрачунавање камате на камату.[15)] У вријеме кад је покренут поступак пред Омбдусменом РС утрошак електричне енергије се обрачунавао тромјесечно. Ови обрачуни поред ставке "дуг" из претходног периода, те ставке "камата" која се обрачунава на доспјело а неисплаћено дуговање потрошача, а која је сабрана са осталим ставкама чинила је укупан дуг потрошача. По извјештају Омбудсмена РС у случају неизмиривања доспјелих дуговања за утрошену електричну енергију по ранијем обрачуну, у наредном обрачуну укупно дуговање из ранијег обрачуна преноси се у јединствену ставку "дуг из претходног обрачуна", што чини основицу за укамаћивање у наредном обрачуну.[16)] Омбудсмен РС је примјетио да се доспјела а неисплаћена камата из ранијег обрачуна сабира са главним дугом по различитим ставкама те

14. Видјети чл. 88. Правилника.
15. Видјети : Посебан извјештај о обрачуну електричне енергије Омбудсмена РС бр. 903-613-2/02. Бања Лука, 2002. стр. 2.
16. *Ibidem.*

чини ставку укупно дуговање потрошача, а сходно чл. 279. ЗОО на повремена доспјела давања тече затезна камата од дана кад је суду поднесен захтјев за њену исплату.[17] Омбудсмен РС је закључио да је "Електропривреда РС" обрачунавала затезну камату прије захтјева суду за њену исплату, те да се и на већ тако обрачунату затезну камату обрачунавала затезна камата све супротно чл. 279. ЗОО. Стога је Омбудсмен РС дао препоруку да се престане са обрачуном затезне камате на дуговање за утрошену електричну енергију. Поводом ове препоруке "Електропривреда РС" је изложила методологију обрачуна камате и истакла да је камата обрачуната у складу са конформном методом.[18] Очигледно је да испоручилац електричне енергије сматра да има право на обрачун камате и да то ради у складу са конформном методом док Омбудсмен РС сматра да нема правног основа за обрачун исте.

9. У РС сада се обрачун електричне енергије врши сваког мјесеца. На рачуну је издвојен укупан износ дуга и дуг за претходни мјесец Рачун на коме је кумулативно означен укупан дуг изазива велики број питања. Дужник често приговара да износ укупног дуга није реалан због начина обрачуна камате или, пак, да се ради о застарјелом потраживању. Стога дужник уколико жели да избјегне правила о урачунавању дуга мора прецизно навести да ли плаћа дуг за претходни мјесец. Уколико дужник наведе да плаћа дуг за претходни мјесец дистрибуција неће моћи примјенити правила о урачунавању дуга.

10. Једно врло интерсантно питање је да ли дужник може подићи декларативну тужбу и тражити од суда да утврди да је наступила застарјелост? Одговорити на ово питање је врло значајно посебно ако се има у виду да дистрибутери врло често искључују потрошача и обустављају испоруку електричне енергије јер искључење исте је најефикасније средство да дужник плати дуг. У судској пракси постоје различите одлуке. Тако, према схватању Окружног суда у Бјељини купац електричне енергије има правни интерес да тражи од суда да се утврди да је дошло до застаре потраживање за наплату електричне енергије како дистрибуција не би искључила испоруку електричне енергије.[19] Сасвим супротан став заузео је Основни суд у Приједору. Наиме, у рјешењу број П-81/04. од 4.10. 2005. год. овај суд одбацио је тужбу као недопуштену. Основни суд у Приједору "сматра да не постоји правни интерес за подизање тужбе за утврђење, јер тужена није тражила испуњење уго-

17. Посебан ... стр. 4.

18. "Ако се камата обрачунава за период који је дужи или краћи од периода за који је утврђена каматна стопа, тада се утврђена каматна стопа за одређени период прерачунава у конформну каматну стопу за период за који се врши обрачун камате, и овом се стопом множи главница. Обрачун камата за један период додаје се главници и на тако увећану главницу обрачунава се камата за наредни период. Пресјек обрачуна камате врши се приликом сваке промјене главнице, као и приликом сваке промјене затезне камате.Будући да је ово суштина конформне методе обрачуна камате ове се не може сматрати обрачуном камате на камату". Видјети: Војводић, Б. *Обрачун затезне камате у облигационим односима у Републици Српској,* Савјетовање у Теслићу, мај, 2004.

19. Видјети: Пресуду Окружног суда у Бјељини бр. Гж. 477/2001. год.

ворне обавезе, односно плаћање цијене за утрошену електричну енергију, па тужилац не може тражити утврђење чињеница".[20)]

О овом питању изјаснио се Уставни суд БиХ. Поводом апелације апеланта Ч. Д. укинуо је рјешење Окружног и Основног суда у Српском Сарајеву пошто је утврдио да је повријеђен чл. 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, јер је апеланту ускраћено "право на суд" и "право на "приступ суду" код одлучивања о његовом грађанском праву одлуком судова да се тужба одбаци.[21)] Апелант је тражио да суд утврди да је престало право односно да је наступила застарјелост потраживања за испоручену електричну енергију. Апелант је сасвим коректно поставио тужбени захтјев и "тражио да суд утврди да је престало право ЗДП "Електро – Сарајево" п.о. из Српског Сарајева да захтјева потраживање у износу од 536,89 КМ са припадајућом каматом за испоручену електричну енергију и да се тужени обавеже да не смије искључити испоруку електричне енергије те да се уздржи од таквих радњи ради наплате тог застарјелог потраживања".[22)] Уставни суд БиХ је констатово да је "неспорно да апелант има правни интерес да суд утврди непостојање права туженог и напокон из свега што из такве одлуке проистиче, судови су у конкретној ствари, пренебрегавајући ове чињенице, доношењем оспорених одлука елиминисали суштину апелантовог права да тражи судску заштиту.[23)]

11. Да би се коректно одговорило на питање има ли дужник правни интерес да подигне декларативну тужбу како би суд утврдио да је наступила застарјелост потраживања с обзиром да се утврђујућа тужба може подићи, кад тужилац има правни интерес да суд утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, прије доспјелости захтјева за чинидбу из истог односа, треба претходно ово питање рашчланити.

Наиме, дилеме пре свега долазе отуд што се приликом утврђивања застарјелости потраживања морају утврдити одређене чињенице. Као што је познато, чињенице се не могу утврђивати декларативном тужбом чак и кад из тих чињеница произлази одређено спорно право. Кад тужилац у тужбеном захтјеву тражи да суд утврди да је потраживање застарјело суд би морао такву одлуку да одбаци пошто би у овом случају суд морао да утврђује чињенице.[24)] Чињенице се не могу утврђивати чак и ако из њих проистиче спорно право и ако се има у виду да тужилац има правни интерес да своју обавезу умањи или анулира чиме би спријечио извјесну обуставу испоруке електричне енергије.[25)]

---

20. Нав. пр. саоп. "Електрокрајине" АД. Бања Лука, РЈ "Електродистрибуција" Застарјелост потраживања, Приједор, 2006. стр.8.
21. Видјети: Одлуку Уставног суда БиХ бр. АП-219/03. од 24. 08. 2004. год.
22. *Ibidem.*
23. *Ibidem*.
24. На исти начин је поступио и првостепени суд у Приједору. Тако и поједини судови у Нишу, Прокупљу и Пироту. (О томе детаљно видјети, Ј. Станојевић, Билтен судске праксе Врховног суда Републике Србије, бр. 3/02. стр.76.
25. Ј. Станојевић, *op. cit.*стр.77.

Међутим, уколико би тужилац у тужбеном захтјеву тражио да суд утврди да је престало право повјериоца да принудним путем захтјева да дужник испуни своју обавезу односно да повјерилац нема право да искључи испоруку електричне енергије, тужилац би у овом случају могао подићи ову тужбу.[26)] На овај став могао би истаћи сасвим оправдан аргумент да декларативна тужба долази у обзир само ако потраживање није доспјело а овдје је очигледно да је оно доспјело. Међутим, кад испоручилац достави налог да ће искључити даље достављање испоруке електричне енергије због неплаћања тужилац односно купац има правни интерес да подигне тужбу и да тражи да суд утврди да тужилац нема право да искључи електричну енергију јер тужени није дужан да плати оно што је обавезан.[27)] У овом случају тужилац подиже негативну декларативну тужбу.

12. Уколико продавцу купац уредно не исплаћује испоручену електричну енергију он може обуставити даљу испоруку исте или подићи кондемнаторну тужбу и тражити да купац изврши своју обавезу. У оваквим случајевима повјерилац врло често позива дужника да склопи вансудско поравнање и да изврше репрограмирање дуга. Међутим, дужник, по правилу, не пристаје ако је сигуран да је дошло до застаре потраживања.

Повјерилац радије прибјегава искључењу него покретању парничног поступка. Кад повјерилац подигне кондемнаторну тужбу и суд донесе кондемнаторну пресуду он често не наплати своје потраживање. Редовна појава у Републици Српској је да тужилац и тужени закључују послије доношења кондемнаторне пресуде вансудско поравнање и врше репрограмирање дуга. По правилу, ово је за туженог повољно јер свој дуг може исплатити у више рата, а за тужиоца ово је повољно јер рокови застарјелости теку испочетка. У овом случају поставља се питање шта је била сврха покренутог парничног поступка? Тужилац покреће парнични поступак да би дошло до прекида застаре.

Ranka Račić, Ph.D.
Professor at the Faculty of Law, East Sarajevo

DEBT FOR DELIVERED ELECTRICITY BARRED BY THE STATUTE OF LIMITATION

Summary

Contract on sale of electricity is a very specific legal operation which fulfillment frequently results with a range of practical issues and legal dilemmas at the same time. The supplier of electricity is to conservatively take account of the buyer to regularly pay the fee for delivered electricity. Otherwise, it may happen that the debt falls under the statute

26. Ј. Станојевић, *op. cit.*стр.78.
27. *Ibidem.*

of limitation, which regularly, in the best case, leads to reprogramming of the debt and frequently to write-off of the debt. The distribution license holder is to use the measure of discontinuation of electricity delivery on regular basis for the claimed debt. In case of debt barred by statute of limitation, the creditor may not discontinue the delivery of electricity.

Only court, at the objection of the defendant, may determine whether the debt for delivered electricity has fallen under the statute of limitation. This right does not belong to the Energy Regulatory Commission. The buyer has a legal interest to initiate an affirmative action for right and the court determines if the right of the Electric Distribution Department to perform enforced collection of the debt expired, and also the court is to determine that supplier of electricity does not have the right to discontinue the delivery thereof.

The bill with cumulative previous debt and the debt for the current month raises a number of issues. Therefore, if the debtor wants to avoid the rules on inclusion of debt in the calculation has to precisely indicate whether he is paying the debt for the previous month or a part of total debt. Only in former case the Electric Distribution Department shall not be able to apply the rules on inclusion of debt in calculation. The bill including reminder may not be considered to be a reminder prior to disconnection from the network.

***Key words**: electricity, distribution license-holder, end buyer, Energy Regulatory Commission, statute of limitation, statute of limitation dead lines, bill, reminder prior to disconnection.*